

REECO tim:

Johann Georg Roehm, Generalni direktor
Dragana Pavlović, Menadžer konferencija

15. MAJ 2018.
HOTEL HILLS, SARAJEVO

Prisustvovali:

Amir Hujic, **Vanjskotrgovinska komora BiH**
Amir Kazic, **FIPA Agencija za unapređenje stranih investicija BiH**
Dijana Vasic, **Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH**
Enes Seperovic, **Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH**
Fedja Bajraktarevic, **USAID EIA**
Ismar Alagic, **TRA Agencija za razvoj općine Tesanj**
Mahir Hadziabdic, **Enova doo Sarajevo**
Dr. Matthias Schmidt-Rosen - **KfW**
Mirna Jeličić, **Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu (REDAH)**
Nenad Djukic, **Ministarstvo poljoprivrede sumarstva i vodoprivre RS**
Sabina Hadžiahmetović, **HEIS Institut za hidrotehniku dd Sarajevo**
Srdjan Vuksanovic, **Mašinski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajeu**
Teja Kajan, **FIC Vjeće stranih investitora**
Vanja Curin, **DVOKUT PRO d.o.o.**
mr.sci.Zijada Redžić, **Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH**

Nisu prisustvovali/ pozvani:

Aleksandar Jegdic, **REERS – Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske**
Alisa Grabus, **UNDP Sarajevo BiH**
Almir Bajtarevic, **Tvornica cementa Kakanj**
Boriša Misirača, **Operator za obnovljive izvore energije i učinkovitu kogeneraciju FBiH**
Bosko Kenjic, **Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH**
Darijo Lazic, **GreenLine Western Balkans Cluster**
Dr. Admir Softic, **Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH**
Dragisa Marjanovic, **BASWA Asocijacija za upravljanje čvrstim otpadom BiH**
Edin Kekic, **Udruženje/udruga poslodavaca komunalne privrede FBiH**
Elma Hadzic Ramic, **Fond za zastitu okolisa FBiH**
Elma Haveric, **USAID EIA**
Emanuela Suprowicz, **Ambasada Republike Poljske u Sarajevu**
Emir Avdic, **Ekspert za OIE**
Enes Aliskovic, **Vanjskotrgovinska komora BiH**
Fatima Krivosija, **Ambasada Kraljevine Holandije Sarajevo**
Goran Krstovic, **GIZ- Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit**
Hajrudin Dzafo, **JP ELEKTROPRIVREDA BIH dd**
Hazima Hadzovic, **Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH**
Indira Sulejmanagic, **Fond za zastitu okolisa FBiH**
Ivana Ostoic, **IQ Consulting**
Jasmin Beso, **FERK-Regulatorna komisija za elektricnu energiju**
Lada Busevac, **IFC Međunarodna finansijska korporacija**
Marija Buntic, **JP Elektroprivreda HZHB**
Martin Gaber, **AHK – Predstavništvo njemačke privrede u BIH**
Mehmed Cero, **Federalno ministarstvo okolisa i turizma BiH**
Nejra Spahic, **GIZ- Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit**
NOS – Independent system Operator
Prof.Dr Elvir Zlomušica, **Univerzitet u Mostaru**
Prof.Dr Petar Gvero, **Mašinski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci**
Razija Hamidovic, **Advantage Austria Sarajevo**
Sanja Miovcic, **FIC Vjeće stranih investitora**
Sanjin Avdic, **UNDP Sarajevo BiH**
Sebastian Damm, **Ambasada Federalne Republike Nemačke**
Stjepan Kumrić, **Fabrika cementa Lukavac**
Vesna Travljanin, **Savez općina i gradova FBiH**

Unapređenje investicija i zakonodavnog okvira u oblasti energetike i zaštite okoliša u BiH su bile glavne teme diskutovane tokom prvog sastanka savjetodavnog odbora sajma i konferencije RENEXPO® BiH 2018.

Održivi razvoj i **unpređenje ekonomskih i okolišnih standarda u BiH** u tijesnoj je vezi sa stranim investicijama. Komplikovana administracija i legislativa su uzrok sporih realizacija, te spriječavaju željenu dinamiku tržišnog razvoja. Za dalji razvoj je neophodno riješiti problem spore procedure izdavanja dozvola za izgradnju postrojenja, koncesije, transparentnost projektne dokumentacije - informisanje investitora o realnim podacima i tržištu.

RENEXPO® je prilika da se susretnu institucije i razmijene stavovi, da se ukaže na probleme i iznađu rješenja. Od 2014. FIPA aktivno učestvuje na događajima RENEXPO®, rekao je g. Amir Kazić, i dodao da se RENEXPO® izdvaja od ostalih događaja po **kvalitetnim susretima sa pravim investitorima**, kao i visokom **kvalitetu okruglih stolova**, čiji je utjecaj na trenutne realizacije energetske projekata u BiH značajan. Uvođenje podsticajnih mjera, fid-in premium i aukcija bi doprinjelo energetskom razvoju BiH.

Programi za unapređenje OIE koje sprovodi GIZ, uključujući održivi razvoj hidroelektrana u BiH je pažljivo planiran niz koraka, istakla je gđa. Sabina Hadžiahmetović, iz Instituta za hidrotehniku Sarajevo (HEIS). Kao učesnik u realizaciji prve etape projekta, ona je istakla važnost nastavka i prezentacije rezultata na skupovima kao što je RENEXPO®.

Prema g. Srđanu Vasković, Mašinski fakultet Istočno Sarajevo, **konferenciji treba dati aplikativnu dimenziju**, iznoseći tržišne podatke o izgrađenim kapacitetima, raspoloživim resursima, koji su relevantni za dalje planiranje. Studija izvodljivosti koju je sproveo GIZ daje dobar uvid za oblasti biomase u BiH.

Ukoliko se fokusiramo na **projekte OIE manjeg kapaciteta**, nailazimo na interes investitora i tržište koje ima perspektivu, g. Vanja Ćurin je govorion na osnovu iskustva. U narednom periodu se očekuju nova ulaganja, projekte je moguće realizirati u 12 - 18 mjeseci, tome treba pridati važnost i orijentisati narednu konferenciju ka privatnom, business sektoru. Uloga malih i srednjih kompanija u razvoju tržišta nije zanemariva.

Vanjsko trgovinska komora BiH sprovodi program podrške malim i srednjim kompanijama. Povezujući interese kompanija u kampanji za naredne B2B susrete, podržane od EEN BiH u okviru RENEXPO®, možemo postići znatno bolje rezultate, u odnosu na prošlogodišnje, ističe g. Amir Hujčić.

Regionalne razvojne agencije su zainteresovane za učestvovanje u **kampanji kreiranja poslova** i promociji **najbolje prakse u oblasti OIE i okoliša**.

Direktor Agencije za razvoj Općine Tešanj je istakao važnost dostupnih fondova, te javno privatno partnerstvo, kao i usvajanje adekvatnih zakona o JPP, koncesijama i prostotnom planiranju, kojima bi se omogućilo unapređenje investicija.

Konferencije održane 2016. i 2017. su se odrazile na **razvoj sektora zaštite okoliša**, rekao je g. Mahir Hadžić, iz konsultantske kuće Enova.

Važno je nastaviti sa temom **energija iz otpada**, ovo je svjetska tema, koja ima budućnost u BiH.

Prema rečima gđe. Zijade Redžić, iz Federalnog ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede BiH, i u oblasti zaštite voda potrebno je definisati nadležnosti i okvire. Status **netretiranog mulja, koji kontaminira zemljište i vodu** i dalje je nerešen.

G. Enes Šešerović, predstavnik odjela za upravljanje vodama Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, pohvalio je RENEXPO® konferenciju, koja je 2017. godine ponudila odlične teme i radionice. **Neoporezovana voda, gubici, sanacija** su teme odličnih predavanja, koja su korisna za komunalna preduzeća vodovoda, kao i lokalne uprave.

G. Nenad Đukić, predstavnik Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS je dodao da bi se dalje trebalo pozabaviti temama kao što je **SCADA sistemi, bench marking, energetska efikasnost pumpi**, koje su interesantne kako za javni, tako i za privatni sektor.

Rezultati sajma RENEXPO® govore da je interesovanje stranih kompanija za tržišta zemalja Zapadnog Balkana u porastu.

U periodu od 2014. do 2017. godine na RENEXPO® BiH je zabeležen porast inostranih kompanija - investitora, proizvođača opreme, distributera.

*Ciljevi RENEXPO® 2018 ispod grafika

Na koji način možemo pomoći investitorima?

G. Georg Roehm je pozvao sve prisutne i zainteresovane da budu uključeni u pojedine segmente programa, kako bismo na najbolji način doprineli promociji tržišta BiH, promociji obrazovanja, izgradnji kapaciteta, i to kroz navedenih 10 smernica:

1. Pronaći i predstaviti dobre projekte
2. Pomoć investitorima
3. Najbolji primjeri prakse
4. Podrška finansijskim institucijama
5. Predstaviti nova, primjenjiva rješenja
6. Okupiti ljude na jednom mestu
7. Informisati javnost, stručnjake i donosioce odluka
8. Organizovati razmijene znanja
9. Podrška u osnivanju novih poslova
10. Osećajte se dobro na RENEXPO® u Bosni i Hercegovini

RENEXPO® BiH će ove godine predstaviti nekoliko novina, **nove teme, promocija obrazovanja i nauke, kreiranje novih poslova**, novi **načini finansiranja**, prema priloženoj kratkoj prezentaciji.

Od 2017. međunarodna platforma RENEXPO® je mesto promocije tržišta i potencijala BiH, i drugih zemalja regiona. Pored sajamaskih manifestacija, koje se održavaju u regionu, REECO poziva stručnjake, predstavnike institucija i privrede u **oblasti hidroenergetike** da stupe u kontakt sa našim timom koji organizuje austrijski **RENEXPO® INTERhydro** u Salzburgu.

Naredni savjetodavni sastanak sa novim informacijama i razradom će biti održan **12.09.2018.**